

ויש מהם דברים של כגוליות כדי שתהיה ברא לעבוד ה' כמ"ש הרמב"ם דברי רפואות לסיבה זו
 ומהם דברים מרחיקים הנזק ומסירים כומו הפנים שלא יתבייש בין חבירו והמבטל שכרות ושנאת
 היין הגורם לעבירות והגורם קיום הפירות שלא ירקבו והיין שלא יחמיץ והקמח שלא יתלוע כדי שלא
 תפרוד מעבודה השם ומחיקת אותיות בנקל לסלק מעיות ותיקון קריאת אותיות ממושטשות. ומהם
 דברים מטבע המוטבע בבע"ח לבקש רפואות כדי שידע האדם ויתן הודאה לבוראו שנתן חכמה לכלל
 בראיו. ומהם דברים מגוליים מועילים לאיזה הקדמה להבין דבר מן התורה כי כל מה שברא הקב"ה
 בעולמו לא בראו אלא לכבודו דלכן צריך האדם לידע מכל הדברים. ויכוין בידיעה זו שכוונתו להבין
 דברים בתורה ולהלל ולשבח ולפאר למי שברא הכל כרצונו לצורך האדם כדי שיעבדו אותו להטיב
 עמהם בשני עולמות בשכר עבודה התורה והמצות אשר המה עושים. הבט וראה בעמודי עולם אשר
 עליהם נתיסר העולם הם שבטי יה דכתיב יצב גבולות עמים למספר בני"י שהיו כ"ב דבוקים בתורת
 משה בשכבם ובקומם ובלכתם בלי פיסוק רגע עד שהוצרך יוסף הצדיק להזהירם ולומר אל תרגזו
 בדרך על התעסקו בדבר הלכה כארז"ל והמעם שלא ימעה עליהם הדרך. ומראצטרך להזהיר להם
 על זה מכלל שלא היו מפסיקים רגע מלמודם אפילו בלכתם בדרך. כי נגד אהבת המקום ואהבת
 תורתו לא היו תושבים מרדת הדרך ולא מרדת הרעב כ"ש מרדות אחרות לבטלם מן התורה. ואע"פ
 שכבר היו חכמים מחוכמים יודעים בנגלות ובנסתרות בסודות עליונות. כ"ש וק"ו שאר בני אדם
 שאם אפי' יחיה אלף שנים לא יוכל להשיג כטיפה מן הים ממה שהשיגו השבטים שצריך שלא יאכל
 ולא ישתה ולא יישן כדי שלא לאבד רגע מלימוד התורה ולחשוב בה כי לא נברא אלא לזה. ואדם
 שהוא עם הארץ ואינו יודע ספר כלל ילך בשבתות ובימים טובים ובאיזה שעה מהיום בבתי מדרשות
 לשמוע ומה שישמע מספרי הגדות ודברי הגדות ודברי דרך ארץ יספר כלילה לאשתו ולאנשי ביתו
 בעת שמתכנסים השכנים בלילי שבת הארוכות גם ידבר ממאורעות הנסים שאירעו בעולם או
 בזמנו ששמיעה זו מביאו לרבקות השם ואם אינו בר הכי גם לזו יספר ממקריות הרעות שאירעו
 בעולם או בזמנו שזהו מביא לו ולשומעים לו לידי הכנעה שלא לחטוא ולזכור ביום המיתה. וספור
 אלה הדברים עושה פעולה לזכך האויר באותו הבל היוצא מפיו היפך ספורי דברי הבאי המעפשו
 ומזיק לבריות. ואל יקשה בעיניך איך הבל היוצא מפי האדם אחר יש בו כח לעשות שתי פעולות
 הפכויות לזכך ולעפש. הבט וראה אם אדם נופח כהבל פיו בכלי זכוכית מעפש ומתחשך כשוכן
 עליו עננה וכלי פארפורי אינו מודרך וקונה בהירות כ"א ע"י הבל פה שנופחים בו בשעה שעושים
 אותו הרי הבל אחד מזכך ומעפש. ג"כ הבל מדברים טובים נותנים אור והדבר בהפכו. הלא תראה
 כדבור עצמו דביר ממת ודבור מחיה כגון מלך שאמר שיסירו ראשו של פלוני מעליו מסירין או שגזר
 ואמר יסירו מכה זאת מעליו מרפאין אותו. הרי במלת יסירו כמית או מחה. גם תראה הרק ממת
 והרק מחיה רקק בפני חבירו דרך בזיון או דרך כיאוס ממיתו. לחש ורקק על עינו מרפאו. גם הבל
 דברי זנות וחברים בטלים מעפש האויר וממית הכריות. הבל דברי תורה או דברי מוסר מזכך
 האויר ומחיה העולם :